

**Sottunga
kommun**

SOTTUNGA GRUNDSKOLA

**ANDTS-plan för Sottunga grundskola
Policy och handlingsplan mot alkohol,
narkotika, dopning, tobak och spel**

Godkänd av bildningsnämnden den 23.1.2024.

Innehåll

ANDTS står för alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel. ANDTS-planen innefattar skolans **ANDTS-policy** och **handlingsplan**.

Syfte

Syftet med skolans ANDTS-plan är att:

- Förebygga användning av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel.
- Skapa en trygg och säker arbetsmiljö i skolan.
- Tidigt upptäcka och agera vid oro för att en elev använder ANDTS.
- Samtliga i skolans personal, elever och vårdnadshavare ska känna till vad som gäller i skolans verksamhet och hur skolan hanterar situationer där ANDTS orsakar oro.

Mål

- Öka andelen elever som inte använder ANDTS.
- Minska eller stoppa användandet bland de elever som redan använder ANDTS.
- Att skolans agerande vid oro för problematiskt ANDTS-bruk leder till att eleven är drogfri, får det stöd som behövs och kan genomföra sina studier.

Skolans ANDTS-policy

Förhållningssätt till alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel

Elever och skolpersonal har rätt till en trygg och hälsofrämjande arbets- och studiemiljö.

Att förebygga ANDTS-bruk ingår som en del av skolans hälsofrämjande och förebyggande arbete. Skolan ska vara fri från alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar (ANDTS) samt agera direkt vid oro för en elevs ANDTS-bruk.

All skolpersonal ska agera om ANDTS förekommer på skolans område eller i skolans verksamhet. Om oro väcks för en minderårig elev ska barnskyddsanmälan göras utan dröjsmål av den yrkesperson hos vilken oron väckts.

Detta gäller på skolan:

- På skolområdet är det förbjudet för alla (elever, personal, vårdnadshavare och andra) att använda tobaksprodukter – dygnet runt, året runt.
- För minderåriga är det även förbjudet att inneha tobaksprodukter.
- Alkoholbruk är förbjudet i skolans utrymmen.
- Eleverna får inte inneha alkohol i skolans utrymmen.
- Det är förbjudet att vara påverkad av alkohol eller andra droger samt att ha kvarstående påverkan av alkohol eller andra droger under skoltid.
- Användning, innehav eller försäljning av narkotika är förbjudet och ska enligt lagen anmälas till polisen.
- Användning av dopningspreparat är förbjudet i skolans utrymmen och verksamheter.
- Spel om pengar är förbjudet för minderåriga och ska inte förekomma under skoltid eller i skolans verksamheter.

Detta gäller inför resor och dylikt:

- Alla vuxna förbinder sig till att inte använda alkoholprodukter.
- Alla vuxna förbinder sig till att inte använda tobaksprodukter i elevernas åsyn.
- Alla vuxna förbinder sig till att inte förmedla rusmedel till elever.
- Eleverna förbinder sig till en ANDTS-fri resa.

Förebyggande åtgärder

- Förebyggande föreläsningar kring alkohol, tobak och droger
- Fältarna och ungdomspolisen besöker Sottunga
- Vårdnadshavare och elever får ta del av resultatet från drogvaneundersökningen av Rädda barnen
- Under läsåret utvärderar kollegiet och följer upp arbetet med hjälp av checklistor.
- Deltar i Hälsa i skola undersökningen som görs av Institutet för hälsa och välfärd (THL) vartannat år.

Plan för ANDTS-förebyggande arbete

Checklista: Information om skolans regler gällande ANDTS

Elever informeras om skolans regler:

- Av klassföreståndare
- På gemensamma samlingar
- På skolans hemsida

Vårdnadshavarna informeras om skolans regler:

- På föräldramöten
- Under elevens utvecklingssamtal
- På skolans hemsida

Insatser för skolans personal

Målsättningar:

- Att öka personalens kunskap om ANDTS-bruk och om förebyggande verksamhet
- Att erbjuda handledning i förebyggande verksamhet och i ingripande

Värdediskussion om:

- ANDTS-bruk, hälsofrämjande och om den egna yrkesrollen
- Skolans regler och handlingsmodeller inom ANDTS-området

Handledning för personalen i:

- Att prata om ANDTS-bruk med barn/unga
- Att beakta elever som har anhöriga med ANDTS-problem
- Samarbete med vårdnadshavare vid oro för elev

Fortbildning:

- Fortbildning för hela personalen i ANDTS-frågor

Checklista: Insatser för elever

Målsättningar:

- Informera elever om skolans ANDTS-förebyggande arbete
- Att ge sakliga kunskaper om ANDTS
- Att ge möjlighet att diskutera attityder och upplevelser kring ANDTS
- Att ge redskap att förhålla sig kritisk till mediala framställningar av ANDTS-bruk
- Att stärka sociala normer och förväntningar om att unga inte ska använda ANDTS
- Att stärka självkänsla och förmåga att fatta egna beslut
- Att ge kunskap om var elever får hjälp vid oro för eget eller anhörigs ANDTS-bruk

Skolhälsovårdare möter elever årligen:

- På gemensamma samlingar
- Under hälsogranskningar

Information om hjälp vid oro för eget/anhörigs ANDTS-bruk:

- På skolans hemsida
- På gemensamma samlingar
- Under hälsogranskningar
- Av skolans personal
- Vid gemensamma samlingar

Skolbesök:

- Fältare/Ungdomsledare
- Ungdomspolis

Övriga åtgärder: _____

Checklista: Insatser för vårdnadshavare

Målsättningar:

- Informera vårdnadshavare om skolans ANDTS-förebyggande arbete
- Informera vårdnadshavare om ungas ANDTS-bruk
- Stöda vårdnadshavarnas gränssättning och föräldraskap

Föräldramöten med ANDTS-förebyggande/ hälsofrämjande teman:

- Besök av Fältarna
- Informera om undersökningarnas resultat (Hälsa i skolan/drogvaneundersökning)

Vårdnadshavare får information om hjälp vid oro för ANDTS-bruk:

- Av klassföreståndare eller föreståndaren
- På skolans hemsida
- Skolhälsovårdaren

Handlingsplan

Tobak: Första gången eleven påträffas med tobak:

- Tilltala eleven och förklara för hen att tobaksanvändning är förbjudet på skolans område och att vuxna är skyldiga att ingripa.

- Klassföreståndare eller annan lärare kontaktar elevens vårdnadshavare senast nästa dag. Förbered eleven på att vårdnadshavaren kommer att kontaktas.

- Gör en notering till klassföreståndaren och en notering för eleven.

- Föreståndare kontaktar skolhälsovårdaren.

- Skolhälsovårdaren kallar eleven till ett stödsamtal, t.ex. enligt SOTIS-modellen (Samtal Om Tobak I Skolan). Tobaksavvänjning erbjuds vid behov och uppföljningssamtal bokas in.

Vid upprepat beteende:

Samma som ovan.

Eleven och vårdnadshavarna kallas till ett samtal med skolhälsovårdaren för vidare planering av åtgärder.

Uppföljning:

Om fortsatta åtgärder beslutar man skilt för varje enskilt fall, i överenskommelse med vårdnadshavare.

Gör barnskyddsanmälan om du känner oro för ett barn.

Vid oro för en elevs bruk av alkohol, narkotika, dopning och spel

- **Någon i skolans personal känner oro för en elevs bruk.**

- Prata med elevens klassföreståndare. Upplever andra också oro?

- Informera: föreståndare och elevhälsogruppen.

- **Diskussion med eleven och hens vårdnadshavare:**

- klassföreståndaren kallar eleven och vårdnadshavarna till samtal.
- framför oron för den unga (t.ex. förändringar i beteendet, frånvaro).
- fråga om vårdnadshavarnas observationer av elevens bruk och mående.
- fråga den unga om bruk och hur hen mår.

- Plan för uppföljning och dokumentation i samarbete med elevhälsogruppen och vårdnadshavarna.

- **Vid fortsatt / återkommande oro**

- hänvisning till vård och stöd enligt behov (erbjud samtyckesblankett om stöd / vård behövs från flera instanser).
- vid behov kontaktas barnskyddet för konsultation/barnskyddsanmälan.

Allmänt:

Stödåtgärder för en elev/studerande bör planeras och följas upp i samverkan mellan elev/studerande, vårdnadshavare (då det gäller en minderårig), och berörda parter såsom skola, barnskydd, polis och beroendemottagning.

Till hjälp finns samtyckesblanketter och en samverkansmodell för barnskyddsfrågor. Dokumenten kan laddas ned på: www.regeringen.ax.

Vid osäkerhet kan du alltid kontakta polisen eller barnskyddet för att få råd.

Om en elev är påverkad i skolan

- Eleven ertappas påverkad.

- Separera om möjligt eleven från övriga elever. Lämna hen inte ensam.

- Informera föreståndare och skolhälsovårdare. Kontakta vårdnadshavare. Eleven stängs av från skolan.

- Skolföreståndaren kontaktar:
  - Barnskyddet
  - Polisen (alltid då det finns misstanke om narkotikabruk, olagligt bruk av läkemedel eller langning av alkohol till minderåriga).

- Vårdnadshavaren för eleven hem eller till lämplig vård i enlighet med skolans anvisningar. Samtyckesblankett fylls i. Om vårdnadshavaren inte kan nå konsulteras barnskyddet då det gäller en minderårig.

- Eleven samt vårdnadshavaren kallas till uppföljande samtal med personal

från skolhälsan snarast möjligt. Om samtyckesblankett ej fylls i görs detta under samtalet.

- Uppföljning enligt överenskommelse.
Vid återkommande oro fortsätter kontakten med barnskyddet.
Vid behov ordnar skolan samtal med övriga berörda elever.

Lämna inte eleven/studeranden ensam.

Skicka inte eleven/studeranden hem ensam.

Lämna inte din kollega ensam med eleven/studeranden.

Om en elev har med sig alkohol/narkotika under

- Kontakta vårdnadshavare och polis. Polis kontaktas alltid vid misstanke att narkotika framkommer.

- Diskutera med eleven och vårdnadshavarna. Eleven stängs av från skolan.

- Barnskyddsanmälan görs.

- Skolhälsovårdaren följer upp ärendet tillsammans med elevhälsogruppen och barnskyddet.

Om en vårdnadshavare kommer påverkad till skolan

- Skicka inte barnet hem med den påverkade personen.

- Ring efter annan vårdnadshavare eller någon annan anhörig.

- Kontakta polis och barnskydd.

- Om det finns tecken på att en minderårigs behov och välmående försummas kontaktas barnskyddet omedelbart.

Skolans personal förväntas inte hjälpa vårdnadshavare med problematiskt bruk med att få vård eller bli nykter.

Skolpersonalens främsta uppgift är i en sådan situation att hjälpa och stöda eleven/studeranden.

Uppmuntra eleven/studeranden att prata med skolkuratoren!